

2011'in Değerlendirilmesi...

Telefon dinlemeleri, bilgisayardaki yazıların ele geçirilmesi, yayımlanmamış kitapların düşünce suçu kapsamında değerlendirilmesi bir "korku toplumu" ve bir "suskunluk" yaratmıştır. İleride bugünlerin tarihini yazacak olan siyasal tarihçiler, kanımızca özellikle bu "korku ve suskunluk" olgusu üzerinde duracaklardır.

Alev COŞKUN

2011 yılı Ortadoğu'da ve Türkiye'de hareketli geçti. Biten yılın iç ve dış politika yönünden makro düzeyde bir bakışla özetini vermeye çalışacağız.

2010 yılının son aylarında, CHP'de daha önce başlayan güçler savaşı sona eriyor, **Baykal-Sav** ikilisinin egemen olduğu Parti Meclisi **Kılıçdaroğlu**'nun etkinliğine geçiyordu.

2011 yılının ilk aylarından itibaren iç politika ısınmaya başladı. AKP iktidarı, öncelikle 2010 yılında yapılan referandum sonuçlarına dayanarak Anayasa Mahkemesi ve Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun yapısını tamamen değiştirdi.

Nisan ayında, Ergenekon ve Balyoz davalarına paralel yeni bir Odatv iddianamesi ortaya çıktı. Yeni tutuklamalar başladı. **Nedim Şener, Ahmet Şık, Soner Yalçın, Yalçın Küçük** ve birçok gazeteci tutuklandılar.

Bu tutuklamalar, liberal yazarlarla AKP iktidarını ilk kez karşı karşıya getirdi. Yetmez ama evet diyenler ilk kez AKP iktidarını sorgulamaya başladılar. Hatta kendilerinin kullanıldığını yazanlar oldu. Taraf gazetesinde yazdığı yazı için Başbakan **Erdoğan, Ahmet Altan**'a 50 bin TL'lik manevi tazminat davası açtı. Baba **Çetin Altan** bu durumu "nankörlük" olarak tanımladı. Şener ve Şık'ın tutuklanmasıyla gelişen yeni durum, AKP-liberal aydınlar arasındaki kırılma noktasını simgeliyordu.

Genel seçimler

Kuşkusuz 2011 yılının iç siyaset açısından en önemli olayı 12 Haziran 2011'de yapılan genel seçimlerdir.

AKP yüzde 50'ye yakın oy olarak 3. kez iktidarını perçinledi. Oy oranı yükselmekle birlikte milletvekili sayısı 341'den 327'ye düştü.

Oysa AKP seçim sonuçlarıyla, temel olarak Meclis'te anayasayı tek başına değiştirecek sandalye sayısına ulaşmak istiyordu. Bu durum gerçekleşmedi.

Seçime "Yeni CHP" sloganıyla giren ana muhalefet partisi, oylarını yüzde 26'ya yükseltti, Meclis'teki sandalye sayısını da 101'den 135'e çıkardı.

Siyasal iktidarın, basın, TV ve güçlü halkla ilişkiler ağı karşısında CHP'nin seçimlerde aldığı bu sonuç hiç de küçümsenemez. CHP bu seçimlerde kendisine verilen oyların sayısını 3.5 milyonu artırdı ve 12 Eylül 1980'den bu yana en yüksek oy oranını yakaladı.

Ancak seçim öncesi CHP için

beklentiler yüksek olduğu için, bu sonuçlar bir ölçüde burukluk yarattı.

MHP seçimlere bir seri "kaset skandalı" gölgesinde ve zor koşullarda girdi. Aday listeleri açıklandıktan kısa bir süre sonra, patlak veren "kaset skandalı" nedeniyle partinin üst düzey 9 yöneticisi adaylıktan istifa etmek zorunda kaldılar. MHP'nin 2007 seçimlerinde aldığı yüzde 14.3'lük oy oranı yüzde 13'ler düzeyine geriledi.

Aslında AKP'nin temel seçim hedefi MHP seçmeninin oyunu olarak MHP'yi yüzde 10 barajının altına düşürmek, böylece kazanacağı ilave milletvekilliğiyle Meclis'te anayasayı tek başına değiştirmeye yeterli bir güce ulaşmaktı.

Başbakan bu nedenle, seçimlerde "Türkiye üzerinde operasyon yaptırılmam" gibi milliyetçi sloganlara ağırlık vermiş, milliyetçileri etkileyerek MHP oylarına göz dikmişti. Ancak her türlü çabaya karşın AKP bu sonucu elde edemedi. Tarafsız kesimden ve CHP'den MHP'ye oy kayması olduğu kamuoyu anketi yapan kuruluşlar tarafından belirtiliyor. Bilinçli seçmen, MHP'nin Meclis dışında kalmasına razı olmadı. Sonunda MHP'nin milletvekili sayısı 71'den 54'e gerilese de grup olarak Meclis'te yerini aldı.

Seçimlere 61 bağımsız adayla giren BDP, 35 bağımsız adayı seçtirmeyi başarmıştı.

Seçimlere girmesine Yüksek Seçim Kurulu'nca (YSK) izin verilen bağımsız Milletvekili **Hatip Dicle**'nin, seçimler sonrasında milletvekilliği yine aynı kurum (YSK) tarafından düşürüldü.

BDP'den seçilen 5 milletvekili KCK davasından tutuklu oldukları gerekçesiyle, MHP'den seçilen emekli General **Engin Alan** Balyoz davası ve CHP'den seçilen Prof. **Mehmet Haberal** ve gazeteci **Mustafa Balbay**'ın Ergenekon davası nedenleriyle tutuklulukları sürdürüldü. Bu durum özellikle "milli irade" konusunda yıllardır duygusal konuşmalar yapan AKP'yi tarih önünde "soru işaretli" duruma soktu.

Yeni anayasa

Meclis açılınca, ilk önemli olay, CHP ve BDP'nin Meclis'e katılıp ancak yemin etmemeleri olayıdır. Seçilmiş oldukları halde salıverilmeyen tutuklu milletvekilleri için yapılan bu simgesel direnişten bir süre sonra vazgeçildi.

Yeni Meclis'in birinci gündem

maddesi, yeni anayasanın yapılması sürecidir. Bu konu ile ilgili olarak, Meclis'te temsil edilen 4 parti, 3'er temsilci göndererek Meclis Başkanı Sayın **Çiçek**'in başkanlığında bir **Anayasa Uzlaşma Kurulu** oluşmasına katkıda bulundu.

Komisyon, çalışmalarını 2012 yılı sonuna kadar bitirmeyi planlamış bulunuyor. Ancak bu konuda ciddi bir sıkıntı baş gösterdi. Meclis Başkanı ne kadar gayret gösterip, özendirici konuşmalar yapsa da, anayasa için sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden yeterli katkı ve desteği bulamıyor.

Üniversiteler, sendikalar ve sivil toplum kuruluşları görüş açıklamaktan çekiniyorlar. Bu suskunluğun temel nedeni, yaratılan "korku sürecidir".

Telefon dinlemeleri, bilgisayardaki yazıların ele geçirilmesi, yayımlanmamış kitapların düşünce suçu kapsamında değerlendirilmesi, bir "korku toplumu" ve bir "suskunluk" yaratmıştır. İleride bugünlerin tarihini yazacak olan siyasal tarihçiler, kanımızca özellikle bu "korku ve suskunluk" olgusu üzerinde duracaklardır.

Öte yandan YAŞ ve Milli Güvenlik Kurulu toplantılarında toplantı oturma düzeninin değiştirilmesi çok önemli bir sivilleşme hamlesi olarak sunuldu.

Tutukluluk mu, ceza mı?

2011 yılında, Ergenekon, Balyoz I, Balyoz II ve Odatv davaları sürüyor, bu gidişle daha yıllarca süreceği de anlaşılıyor... Yüzü aşkın muvazzaf general ve amiralin tutukluluk durumları sürüyor. Tutukluluk sürelerinin bir ceza haline dönüşmesi sadece içeride değil, bütün dünyada eleştirilir bir durum yaratmış bulunuyor. Bir başka tartışma konusu, tutuklu gazetecilerin sayısıdır. Bu sayı gazete emekçilerine göre 96, siyasi iktidara göre 8'dir. En sonunda Gazeteciler Cemiyeti, 8 gazetecinin içeride tutuklu olmasının bile çok büyük bir sayı olduğunu belirtmek zorunda kaldı.

Bu durumlar, AKP'nin yıllardır en önemli sloganı "ileri demokrasi" kavramını içeride ve dışarıda tartışmalı bir noktaya getirdi.

Son aylarda, Cumhurbaşkanı'nın görev süresinin 5 ya da 7 yıl oluşunun kesinleşmemesi, AKP içinde de tartışmalara neden oluyor.

Belirsizliği devam eden cumhurbaşkanlığı süresi, **Erdoğan** cumhurbaşkanı olursa AKP'nin başına kimin geçeceği, yeni anayasanın içeriği, süren davalar ve tutukluluklar, Kürt realitesi ve anayasal gelişmeler ağırlıklı olarak 2012 yılında da sürdüreceklerdir.

Bir sonraki yazımızda 2011'de dış politikada neler oldu, onun üzerinde duracağız.